

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobkyně: **E. D.**

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 1. 2025, č. j. OAM-117/DS-D03-K18-2024,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně napadla žalobou doručenou Krajskému soudu v Hradci Králové dne 5. 2. 2025 v záhlaví specifikované rozhodnutí, kterým jí nebyla udělena mezinárodní ochrana ve smyslu § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

2. Včas podanou žalobou se žalobkyně domáhala přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí a navrhla jeho zrušení a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
3. Namítla, že napadené rozhodnutí stojí na tom, že jí nelze mezinárodní ochranu udělit, protože má v České republice povolení k trvalému pobytu. To by však dle žalobkyně nemělo hrát rozhodnou roli při posuzování, zda jí v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma. Ze zákona o azylu totiž neplyne, že by povolení k trvalému pobytu mělo být automatickou překážkou pro udělení mezinárodní ochrany, žalovaný tímto způsobem rozšiřuje důvody pro její neudělení.
4. Žalobkyně poznamenala, že zákon o azylu upravuje v § 85a vztah mezi řízením o udělení mezinárodní ochrany a pobytovým oprávněním získaným podle zákona o pobytu cizinců (zákon č. 326/1999 Sb.), a citovala závěry Nejvyššího správního soudu vyjádřené v rozsudku ze dne 30. 11. 2021, č. j. 3 Azs 241/2020-40, podle kterého je správní orgán povinen žádost řádně a ve všech aspektech posoudit, a to bez ohledu na skutečnost, že žadatel na území disponuje povolením k trvalému pobytu. Dále odkázala na čl. 1E Úmluvy o právním postavení uprchlíků (pozn soudu: sdělení č. 208/1993 Sb., dále jen „Ženevská úmluva“), ve kterém je obsaženo pravidlo, že *se nevztahuje na osobu, které příslušné úřady země, ve které se usadila, udělily práva a povinnosti spojené s udělením státní příslušnosti této země*, a na stanovisko UNHCR k interpretaci výluky dle čl. 1 písm. E Ženevské úmluvy.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 26. 2. 2025 setrval na správnosti žalobou napadeného rozhodnutí, na které odkázal, a navrhl zamítnutí žaloby.
6. Žalobkyní tvrzená pochybení nebyla dle jeho názoru podložena argumentací, která by jejich důvodnost dokládala. Žádost byla řádně posouzena, přičemž žalobkyně ve správním řízení neprezentovala azylově relevantní skutečnosti. K udělení doplňkové ochrany neshledal žalovaný důvody vzhledem k tomu, že žalobkyně disponuje povolením k trvalému pobytu na území ČR a návrat do země původu jí nehrozí, pokud se k tomu sama nerozhodne. Nebyl důvod jakkoliv spekulovat o možných rizicích při návratu do země, v níž už 20 let nežije a její pobyt na zdejším území je legální. Toto pobytové oprávnění žalobkyni nezaniklo podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany (§ 85 odst. 1 zákona o azylu *a contrario*). Dle žalovaného proto neobstojí argumentace vztahující se k aktuální situaci na Ukrajině způsobené útokem ze strany Ruské federace.

IV. Posouzení věci krajským soudem

7. Krajský soud Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak bez nařízení jednání postupem a za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Po prostudování předloženého správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
8. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobkyně podala dne 31. 12. 2023 na území Norska žádost o udělení mezinárodní ochrany. Vzhledem ke skutečnosti, že je držitelkou platného povolení k trvalému pobytu na území ČR, byla k vyřízení její žádost příslušná Česká republika.

9. Dne 18. 6. 2024 poskytla žalobkyně správnímu orgánu údaje k podané žádosti a téhož dne s ní byl proveden pohovor. Při pohovoru sdělila, že chce, aby se o ní v Norsku postarala jedna z dcer (norská státní příslušnice). Na Ukrajině žít nemůže, neměla by finance a byla by tam sama, nemá tam žádné své blízké. Jedna sestra žije v Itálii, druhá pracuje v Polsku. Uvedla, že v zemi původu neměla žádné konkrétní problémy se státními orgány a nebyla tam trestně stíhána. Stejně tak neměla problémy kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví, příslušnosti k sociální skupině či kvůli politickému přesvědčení. V případě návratu do vlasti se bojí vojenského konfliktu. Na území ČR má udělen trvalý pobyt.
10. Dále je ve správním spise založen průkaz žalobkyně k trvalému pobytu s platností od 15. 1. 2022, podle kterého je držitelkou povolení k trvalému pobytu na území ČR, přičemž je v postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta EU. Dále je ve správním spise založena informace ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině, konkrétně Informace OAMP ze dne 17. 1. 2024 s názvem Ukrajina, Politická a bezpečnostní situace.
11. Podle ustanovení § 28 odst. 1 a 2 zákona o azylu *se mezinárodní ochrana udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu, rozhodne o udělení azylu. Neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany.*
12. Podle ustanovení § 12 zákona o azylu *se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
13. Podle ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu *se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
14. Podle ustanovení § 2 odst. 7 citovaného zákona *pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
15. Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého*

bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

16. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu *Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
17. Krajský soud předně připomíná, že smyslem řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je posoudit všechna tvrzení žadatele vztahující se k důvodům, pro které se obává návratu do země původu, a aktuální situaci v zemi původu v kontextu tvrzených důvodů obav. Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nutno posuzovat na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, a to z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 1. 2011, čj. 5 Azs 6/2010-107, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).
18. Žalobkyně namítala, že důvodem neudělení mezinárodní ochrany její osobě je skutečnost, že má v České republice povolen trvalý pobyt. Obecně lze bezpochyby přisvědčit jejímu názoru, že povolení k trvalému pobytu nebrání řádnému posouzení a ani případnému udělení mezinárodní ochrany (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2021, č. j. 3 Azs 241/2020-40). Avšak žalovaný nerozhodl v jejím případě o neudělení mezinárodní ochrany jen a pouze z důvodu jejího trvalého pobytu v ČR, ale v napadeném rozhodnutí se dostatečně zabýval tvrzeními žalobkyně a přezkoumatelným způsobem vysvětlil, z jakého důvodu jí nelze mezinárodní ochranu udělit, a to ani ve formě azylu, ani ve formě doplňkové ochrany.
19. V rámci odůvodnění ve vztahu k mezinárodní ochraně ve formě azylu (§ 12, § 13 a § 14 zákona o azylu) žalovaný správní orgán vysvětlil, že žalobkyně neuvedla žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné tuto ochranu udělit. Během správního řízení totiž výslovně uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení, není členkou žádné politické či hnutí a o politiku se nezajímala, popřela, že by v zemi původu měla jakékoliv konkrétní problémy s tamními státními či bezpečnostními orgány či tam byla trestně stíhaná. Z tohoto důvodu tak nebylo možné jí udělit azyl ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Stejně tak neuvedla, že by pociťovala odůvodněnou obavu z důvodů její rasy, pohlaví, náboženství, národnosti či příslušnosti k určité sociální skupině apod. Ve vztahu k azylu za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 13 zákona o azylu nebylo prokázáno a ani tvrzeno, že by byl azyl udělen některému z rodinných příslušníků ve smyslu uvedeného ustanovení. Tomuto odůvodnění nelze nic vytknout.
20. Humanitární azyl ve smyslu § 14 lze udělit v případě hodného zvláštního zřetele. Udělení humanitárního azylu je věcí správního uvážení správního orgánu, jež podléhá omezenému přezkumu ze strany správního soudu. Smyslem soudního přezkumu totiž není nahrazovat správní uvážení uvážením soudním; soud přezkoumává toliko, zda správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej nezneužil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). K tomu je pochopitelně třeba, aby odůvodnění neudělení humanitárního azylu bylo přezkoumatelně odůvodněno. Je zřejmé, jakými kritérii se žalovaný při své správní úvaze řídil (rodinná, sociální a ekonomická situace, věk a zdravotní stav) a jak je na situaci žalobkyně aplikoval (žalobkyně je dospělou a svéprávnou osobou, je soběstačná

a nepotřebuje lékařskou asistenci; je rozvedená, má dospělé děti, které žijí v jiných zemích). Žalovaný současně zdůraznil, že neexistují žádné objektivní důvody, pro které by se žalobkyně měla v současné době vracet na Ukrajinu a měla tam čelit čemukoliv negativnímu, pokud se k tomu sama nerozhodne, neboť v ČR má platné povolení k trvalému pobytu. Proti žalobkyni není vedeno žádné řízení o jejím vyhoštění či jejím vydání k trestnímu stíhání či výkonu trestu. Nutno dodat, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Krajský soud se i s touto argumentací žalovaného ztotožňuje.

21. Správní orgán dále posuzoval důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve formě doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Nutno připomenout, že žalobkyně jako důvod své žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že chtěla azyl v Norsku, protože by tam ráda žila s dcerou, že je ve věku, kdy by chtěla být s dcerami, protože se o ni starají, že na Ukrajině by žít nemohla protože by neměla peníze, aby si tam zajistila ubytování, a byla by tam sama, nemá tam žádné blízké.
22. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Při posouzení důvodů pro udělení doplňkové ochrany je tak nutno okolnost, že žalobkyni svědčí oprávnění k trvalému pobytu na území České republiky, zohlednit, a to zejména s ohledem na jí uváděné důvody žádosti. Krajský soud souhlasí s argumentací žalovaného, že pokud žalobkyně sama nebude chtít, nic jí nenutí vracet se do země původu, a nejedná se tak o případ, kdy by vůbec bylo možno uvažovat o vrácení cizince do země původu (jak předpokládá zmíněný § 14a), a to bez ohledu na bezpečnostní situaci v dané zemi. Jakkoli je obecně známou skutečností, že Ukrajina čelí od 24. 2. 2022 invazi vojsk Ruské federace, žalobkyni nyní vzhledem k jejímu oprávnění k trvalému pobytu na území ČR nehrozí žádné riziko, že by byla situací na Ukrajině nuceně vystavena. V případě žalobkyně proto nejsou naplněny ani důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Lze dodat, že na případnou změnu pobytového statutu v budoucnu může žalobkyně reagovat opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany.
23. Krajský soud uzavírá, že žalovaný dostatečně posoudil veškerá tvrzení žalobkyně a odůvodnil, z jakého důvodu jí nelze mezinárodní ochranu udělit, a to ani ve formě azylu, ani ve formě doplňkové ochrany. Žalobkyní odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2021, č. j. 3 Azs 241/2020-40, je dle názoru krajského soudu na její případ nepřiléhavý, neboť v tam uvedené věci byly skutkové okolnosti zásadně odlišné (hrozba vydání žadatelky do země původu, neboť tam nenastoupila výkon trestu, což mohlo vést k jejímu stíhání v nepřítomnosti za vyhýbání se trestu a k dalšímu odsouzení, přičemž současně není její pobytové oprávnění formální překážkou pro vyhovění žádosti o extradici; obavy z jednání konkrétního ruského podnikatele a z následků vykonstruovaných civilních i trestních procesů; stěží předvídatelný budoucí vývoj v dané věci) a správnímu orgánu bylo při zrušení jeho rozhodnutí zejména vytknuto, že ve věci dostatečně nezjistil skutkový stav, neprovedl k tomu odpovídající důkazy a neuvedl přezkoumatelnou úvahu o tom, z jakých důvodů nepovažoval zmíněné hrozby za nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu (městský soud pak nesprávně takový postup napadeným rozsudkem aproboval). V nyní projednávané věci však byla situace žalobkyně a zejména jí uváděné důvody žádosti, jak je uvedeno shora, zcela odlišné.

V. Závěr a náklady řízení

24. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
25. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a odst. 1, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 3. června 2025

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně